

SI 91 Sigtuna, Kv. Professorn 1

Litteratur: H. Gustavson, Verksamheten vid Runverket i Stockholm, i: Nytt om runer 15 (2000, publ. 2001), s. 33 f.; K. Jonas Nordby, *Rād þat, If You Can!*, i: Futhark 3 (2013), s. 83.

Äldre avbildning: H. Gustavson, teckning a.a., s. 34.

Signum i Samnordisk runtextdatabas: U NOR2000;34A

Ett revben med runor och lönnrunor påträffades år 1999 vid en arkeologisk undersökning i Professorn 1 (Ruta I13(?). Kontextnummer 1330. Fyndnummer 7902). Datering till perioden 1054–1087 enligt den fasindelning som Mats Pettersson har upprättat för kv. Professorn 1 och 2.

Inskrift på benets två sidor. Revbenets längd är 69 mm, bredd 25 mm, tjocklek 5 mm. Runhöjd 12 mm (2 s). Största höjden på lönnrunestrecken är 25 mm.

Fig. 1. Sida A av runbenet SI 91 från kv. Professorn 1. Foto Bengt A. Lundberg 2000 (RAÄ/KMB f9915912).

Inskrift sida A:

3:5 2:4 3:3 3:2
r a þ u

Rād þū!

»Tyd du!«

Fig. 2. Sida B av runbenet SI 91 från kv. Professorn 1. Foto Bengt A. Lundberg 2000 (RAÄ/KMB f9915914).

Inskrift sida B:

isiiuuu

5

Till läsningen: – Sida A: En längsgående svagt diagonal spricka går genom lönnrunornas övre delar på sida A och genom runornas baser på sida B. Före den första lönnrunan 3:5, dvs. **r**, har det inte funnits någon ristning. Högra kortsidan av lönnrunesidan är ytskadad, vilket har tagit bort delar av den sidans sista lönnruna. 2 mm till höger om det andra kortstrecket syns rester av det tredje kortstreck i brottkanten. Talvärdet är 3:2, dvs. en **u**-runa. – Sida B: Före 1 **i** på sida B har inte någon runa varit ristad. 2 **s** har formen av ett spegelvänd gotländsk **s**-runa. En liten punktartad fördjupning på mitten av huvudstaven i 7 **u** är en vittring. Nedre delen av bistaven är något utvitrad. Genom mitten av huvudstaven av runa 9 finns en diffus fördjupning på platsen för en dubbelsidig **n**-bistav. Den bedöms vara en skrapskada eller vittring. Att det där har funnits en kort dubbelsidig **n**-bistav kan inte utslutas. Det råder ingen tvekan om att inskriften på B-sidan är bevarad i sin helhet.

På ristningsytan mellan den sista lönnrunan och högra brottkanten finns inga spår av några ristade linjer, som skulle kunna vara en fortsättning av lönnruneinskriften. Om denna ursprungligen haft lydelsen »Tyd du dessa runor!» eller »Tyd du runorna» har mer än halva benet gått förlorat och inskrifterna varit osymmetriskt placerade på ristningsytorna. Det kan tala för att lönnruneinskriften är fullständigt bevarad.

Lönnruneinskriftens *Rād þū* tyder på att runföljden **isiiuuu** har en dold språklig mening. Men olika system för att lösa chiffer har inte givit någon entydig språklig mening.

Detta dokument ingår i en digital utgåva av runristade lösföremål från Sigtuna. Dessa publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela författaren dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Helmer Gustavson
Kontakt: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000, Fax 08-660 7284
www.raa.se